

VAN BLAASKAAKJES EN VALE GIERORCHIS ')

Op 28 mei vertrokken we uit Noordwijk richting Spaanse Pyreneeën naar camping "Pirineos" bij Jaca.

Op de camping vormden onze tenten een cirkel. Het middelpunt was een spaanse caravan. De beheerder maakte ons duidelijk dat we een paar meter rond die caravan vrij moesten houden. We begrepen het, maar al snel werd het een ruggesteun. Er gingen geruchten op om hem open te breken en er een bar in te maken! De Spaanse eigenaar is niet op komen dagen, gelukkig geen bloedbad.

De camping lag aan de Rio Aragon en keken we richting hooggebergte dan zagen we de sneeuw liggen.

Tijdens de reis hadden we de eerste roofvogels al waargenomen, zwarte en rode wouwen en een aasgier. Er zouden er nog vele volgen.

Door de grootte van de groep, 26 max., waren er meestal 2 groepen, een wandelgroep en een autogroep.

Er volgt nu een overzicht van de tochten die we gemaakt hebben en de waarnemingen.

Vogels algemeen voorkomen:

Gier-, huis- en rotszwaluw, witte kwikstaart, tuinfluiter, zwartkop, vuurgoudhaantje, roodborsttapuit, zwarte roodstaart, nachtegaal, zwarte mees, boomkruiper, grauwe gors, vink, kneu, europese kanarie, huis- en rotsmus, kwartel in de graanvelden.

Roofvogels:

Zwarte wouw, zeer algemeen, rode wouw, iets minder, vale gier, aasgier, torenvalk.

De eerste dag:

Per auto of wandelend naar Monasterio San Juan de la Peña (klooster). Wanneer de zon doorbreekt gaan grote groepen vale en aasgieren op de wieken. De wandelaars komen hier nooit aan. Hun pad loopt dood.

Onder leiding van de Balen nemen we een droge beekbedding naar boven (We moeten over een berg). Twee keer stuiten we op rotsen. Klimmend en kruipend met allerlei kunstgrepen en handvaten (natuurlijkhebbers??) komen we weer op een pad. Dit leidt naar een rotswand waar een soort uitkijkpost in zit. Hier zien we de eerste gieren op een nest. Het pad terug levert geen grote problemen op. Alleen de hitte begint ons parten te spelen.

Na een tocht van ± 6 uur komen we in een dorpje, waar we de kroeg binnenvallen. Nadat Leen de tap aangesloten heeft, en het bier toch uit flesjes komt, komen we weer wat bij. Dan nog 3 kilometer naar de camping. Ook qua planten was deze tocht heel leuk.

De tweede dag:

De wandelgroep gaat richting de brug over de Rio Aragon, waar een kolonie bijeneters zit. Hier wordt een slangenarend gezien.

De autogroep gaat naar de vallei van Hecho. We gaan langs een riviértje steeds hoger en dieper het gebergte in. In een bosrijk gebied gaan we te voet verder. Een hele leuke wandeling waar we veel orchideeën en andere planten hebben gezien.

Ook een kudde koeien komen we op het pad tegen. Cees V. vlucht de helling op als hij denkt dat hij aangevallen wordt. Dan komen we op grasland en gaan omhoog. Hier waait een frisse wind. Over de bergkam heen wordt een lammergier gezien die een stuk bot uit zijn klauwen laat vallen om dan het merg op te kunnen eten.

De derde dag:

Per auto naar Los Mallos. Grote rode rotsen van 500 meter hoog die uit het vlakke land oprijzen; een schitterend gezicht. Hier weer veel gieren en ook de jongen kunnen we hier duidelijk zien zitten. Verder horen en zien we; houtduif, alpengierzwaluw, heggemus, orpheusgrasmus, kleine zwartkop, baardgrasmus, provencaalse grasmus, zwarte spreeuw, putter, merel, ortolaan en de blauwe rotslijster. Een kleine groep gaat nog verder naar Castille de Loarre, een kasteel in de rotsen gebouwd.

De vierde dag:

Met z'n allen naar Parc Nasional de Ordesa. Een schitterend natuurgebied. We volgen het pad langs een riviértje. Eerst door een beukenbos waar watervallen aangeven dat we stijgen. Aan de overkant van het water: sneeuw. Helaas kunnen we er niet bij, maar het gevecht volgt later! Dan komen we op een open stuk, groene weiden met vetblad, gentianen en de gele trollius. Hier zitten veel vlinders zoals blauwtjes, konings- en koninginpages. Erg vogelrijk is het bos niet. Alleen wat zangvogeltjes en wat kauwen. Na de weiden volgen stenen. Voor ons en opzij lijken we ingesloten door de bergwanden. Enkelen van ons wagen zich op de stenige helling recht voor ons. Hier zien we een gams en wilde narcissen. En dan de terugtocht. Over het riviértje en dan schuin omhoog tegen de bergwand op. We lopen boven de boomgrens langs en we blijven maar stijgen. Iedereen heeft het heet. Een vreemde gewaarwording als je dan weer sneeuw tegenkomt. Af en toe blijven we staan om een plantje te bekijken of om te genieten van het uitzicht. Diep beneden ons zien we het riviértje, nu niet meer dan een smal streepje. Eindelijk de afdaling. We moeten steil naar beneden, zigzaggend van 1900 meter naar 1200 meter hoogte. Acht uur na ons vertrek zijn we weer terug bij de auto's.

We besluiten in Jaca te gaan eten. Met z'n 26-en op de stoep van een restaurant, waar een "muzikant" met zijn repertoire van 2 nummers voor een vrolijke noot zorgt.

De volgende dag slapen we uit van de vermoeienissen. Een kleine groep gaat naar de vallei van Anso.

's Avonds bij de bijeneter-brug wordt Henk "snor" ondervraagd door drie leden van Guardia Civil. Eén van hen heeft een klein snorretje en is duidelijk onder de indruk van Henk z'n walrussnor.

De zesde dag:

We gaan naar de rotskloven van Lumbier en Arbayun. Bij de eerste kijk je vanaf een platform tussen 2 rotswanden door. Op richels zitten ze op de zon te wachten; de gieren.

Hier ontmoeten we 2 Belgen, Sjefke en Polleke, die vertellen dat over een halfuurtje de havikarend zal komen. En ze hebben gelijk! Hij komt en met prooi. Nog groter is de verrassing als hij op de wand voor ons op zijn nest neerstrijkt en z'n jong gaat voeren. Met de telescoop kunnen we het allemaal goed zien, al zitten ze verdekt opgesteld achter een struikje.

De kloof van Arbayun is een paradijsje. Door een tunneltje kom je tussen twee bergwanden en beneden loopt een riviértje. Hier weer gieren, veel alpenkraaien, een waterspreeuw en blauwe rotslijster. Buiten de kloof zien we een draaihals en roodkopklauwieren met een nest. Als we op de camping terug zijn, gaan we voorbereidingen treffen voor de barbecue.

De laatste dag wordt de "dag van Arrès". Een dorpje met 13 inwoners maar met veel vogels. We komen hier Sjefke en Polleke weer tegen die vragen of we "den blonden Tapuit" al gezien hebben. En ja, dat hadden we. Het blijkt een bijzonder "hoppig" landje, want hier zien we er drie.

Rustig zitten ze in de boom en op een dak.

Eindelijk kan Henk gaan rusten, want hier was hij al dagen naar op zoek: z'n eerste hóp.

Verder zitten hier steenuiltjes en een paartje rode rotslijsters en 2 dwergarenden.

's Avonds wordt het dwergooruiltje gelokt, dat zich de eerste avond zo mooi liet zien. Helaas, het reageert niet op al het "gepoep".

De volgende dag is het tijd om op te breken en weer richting Nederland te gaan. Het einde van een gezellige plant- en vogelrijke vakantie.

') Waargenomen door enkele Belgen,
maar door ons helaas niet!

Anja van Duijn

--00--00--00--00--00--

GEKNIPT VOOR U GEKNIPT VOOR U GEKNIPT VOOR U GEKNIPT VOOR U GEKNIPT VOOR U

TOESTAND NEDERLANDSE BOSSEN VERDER ACHTERUIT

Het Staatsbosbeheer heeft onlangs de resultaten gepubliceerd van het landelijk vitaliteitsonderzoek 1986.

Uit deze inventarisatie blijkt dat de toestand van de Nederlandse bossen in 1986 verder is verslechterd. Het wordt steeds duidelijker dat de weerstand van de bossen tegen de normale natuurlijke invloeden steeds geringer wordt. Het bos blijkt zich moeilijk te kunnen herstellen van de factoren als droogte, vorst en aantasting door insecten en schimmels.

Overzicht van de vitaliteit van het Nederlandse bos. Het bosoppervlak in de steekproef bedraagt 281.000 ha.

jaar van inventarisatie	vitaal %	minder vitaal %	weinig vitaal %	niet vitaal %
1984	50,8	39,9	8,-	1,5
1985	49,9	35,-	13,-	2,1
1986	46,9	32,-	16,-	5,1

Vooraf de vitaliteit van de oostenrijkse en corsicaanse den is in 1986 sterk achteruit gegaan. Was in 1984 van het bestand nog 57% vitaal, in 1986 was dit nog maar 19,3%.

De verslechtering heeft zich niet alleen afgespeeld bij de dennen, doch ook bij het loofhout. De vitaliteit van de eik nam af van 57% naar 29,5%.

Opvallend is in 1986 dat het percentage vitaal bos afnam en het niet-vitaal bos toenam.

De vitaliteit van het bosbestand verschilt per provincie. In Noord- en Zuid-Holland, Groningen, Zeeland en Flevoland is het bosbestand in het algemeen vitaal. In de overige provincies zijn aanzienlijke delen van het bosbestand weinig of niet vitaal te noemen. De verschuiving van vitaal en minder vitaal naar weinig en niet vitaal wordt in alle provincies waargenomen.

Geconstateerd is dat de normale natuurlijke invloeden zoals weersinvloeden, insecten- en schimmelaantastingen door de luchtverontreiniging worden versterkt. Dit complex van factoren is verantwoordelijk voor de achteruitgang van de vitaliteit van de nederlandse bossen.

De zeer koude, zonnige en extreem droge februarimaand, de late nachtvorsten in mei en de droge periode van juli t/m half augustus hebben in 1986 de vitaliteit sterk aangetast. Corsicaanse den en zeeden hebben te lijden gehad van de vorst, andere dennesoorten kregen uitdrogingsverschijnselen en daarvoor naaldverlies. Veel knoppen en scheuten zijn ten gevolge van de nachtvorst in mei bevroren. Loofbomen vertoonden door het droge weer herfstverschijnselen door bladverkleuring en bladval.

Vooraf in 1985 en 1986 zijn er veel aantastingen geconstateerd door insecten en schimmels. Bij de eik b.v. bleek 52% van de geïnventariseerde bomen aangetast te zijn. Of een en ander een tijdelijk verschijnsel is, wordt onderzocht.